

ՔԵՆՆԵՐԱԿԱՆ

(ԽԵԽ) ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԼԿՈՒՐԱՆՑԻ

= 11 =

ԲԱՆՔ ՍԻՐՈՅ.— 8

ՏԱՂ ԳԱՐՆԱՆ

Ա.

Ահայ եղև պայծառ զարուն, ծաղկեաց այգին ու պաղչանին,
Դաշտք ու լեռունք զարդարեցան, արօտ հանին ըզխիլանին:

Բ.

Գոյնքն ծաղկին ու հետ կապին, անուշանայ հովիւ ու քամին,
Ջագերն ծայն ածեն այգին, քաղցր կու զայ ծայն պլպուլին:

Գ.

Կու թանձրանայ շուքն ծառին, յորդոր գնայ ջուրն ի առջին,
Զթեւն բերէր բոլոր վզին, սիրով խմէր զանուշ գինին:

Դ.

Այն վարդին գեմ չկայ զին, որ այն խնդումըն հանդիպին,
Բաւէլ զրախտն անմահութեան, որում եղաւ մարդն առաջին:

Ա.

Թէ չէր մահուն աւրն ու դժոխն, ու կամ սարսափ դատաստանին,
Նայ այս աղէկ էր զինչ ասաց Խե Յովանէս Թուրկուրանցին:

= 12 =

ԲԱՆՔ ՍԻՐՈՅ.— 9

Ա.

Ես զրեզ տեսայ սիրով նստած, արեւման արեգակունք,
Զինչ պաղջայ մի որ կայ ի ներս, վարդ ու շուշան պայծառ ծաղկունք:

Բնագիր, Ա. էջ 118, Հմմտ. Տ. էջ 35:
Բ. էջ 429, Գ. էջ 313:

Վերնագիր, Տաղ Գարնան, ՏԲ:

Ա. 1. — ծաղկեալ այգիքն, Տ: Ծաղ-
կեց, Բ: — 2. — Լերինք, ՏԳ: Երօտ, ՏԲ:

Բ. 1. — Գոյնքն — Գուղքն, Տ: ու —
ի, Բ:

Գ. 1. — որդոր, Ա: — 2. — բերէ, Բ:

Դ. 1. — վարդենուն, Տ: Եւ այն, Բ:

Ե. 1. — Թէ մահըն չէր ու կամ մեռ-
նիլ . . . Բ: — 2. — . . . Խէլ . . . Թըլ-
կուրանցին, ՏԲ:

Բնագիր, Ա. էջ 119, Հմմտ. Տ. էջ 36:

Բ. էջ 425, Գ. էջ 314:

Ա. 1. — զեղ, ԲԳ. զձեզ ԱՏ: արե-
գական, ԱԲԳՏ:

Բ.

Աչեր ունիս զէտ ըզծովեր, ուներ ունիս քան զթուիս ամպունք,
Շողման կլափ ու լար շրթունք, ու մարգարտէ շար ատամունք:

Գ.

Թէ վարդապետն զքեզ տեսնու, մոռնայ զուսումն ու շատ գրունք,
Ամէն անծամբն ի դող կլնու, անցնէ զամառն ծմերունք:

Դ.

Քեզ ինչ խառար ես դիմանամ, եփ դու ի հալ հանես զլերունք,
Սիրով քակես բարձր բերդեր, ի գիլ հանես վէմք ու քարունք:

Ե.

Եեւ Յովանէս Թուրկուրանցի, զքեզ կու գովէ ոսկի տփունք,
Վախեմ թ' ի հուրն այրես զհոգիս, յերակ ուտեն անքուն որդունք:

= 13 =

Տ Ս Ղ Ս Ի Ր Ո Յ

Ա.

Յանկարծակի մէկ մի տեսայ, որ կու ցողայր գունն երեսէն,
Թայցայ անկայ ի տեսլենէն, շողայր կաթէր լոյսն ի վրզէն:

Բ.

Աչերն է ծով, ունքն է թուիս ամպ, մազն է դեղծան ոսկի թելէն,
Ինքնն ճօճայր զէտ զուռի ճեղ, հըրով այրէր զերկիր ամէն:

Գ.

Ճոխազընաց, մանրաքայլող, քակող հոգիքըն ի մարմնէն,
Լուծֆն է ծածկեր զամէն աշխարհս, շաքար կաթէր իւր քարամէն:

Դ.

Երբ իմ աչերս ի քեզ դիպաւ, նայ վառեցայ զէտ մոմեղէն,
Խելազընաց ի վայր մնացի, զարհուրեցայ ի տեսլենէն:

Ե.

Եեւ Յովանէս Թուրկուրանցի, խիտտ մի հաներ զոտքի ի ծըրէն,
Աղէկ սուրաթն երբ մնանի, ցամքի զընայ գունն երեսէն:

Բ. 1. — ունիս զեղ, Գ. ունի, Ա. Աչուեր ունիք, ... ունիք ... ամպունք. Տ. ամպեր, Ա. ունի ունքեր, Բ. — 2. — Շողման կլափ, Տ. շողայր կլափն, Ա. շողայր կլափն ու լար, Բ.

Գ. — Դ. Բ. 1. — զքեզ, Բ. զձեզ, ԱՏ. Դ. — Դ. Բ. 1. — Քեզ ինչ ... երբ դու

ի հալ հանես, Բ. Ձեզ ... Դուք ... հանէք, Ա. — 2. — քակես ... հանես, Բ. քակէք ... հանէք, ԱՏ. վեմք, ԲԳՏ. վէմ, Ա. Ե. 1. — Թուրկուրանցի, ԲՏ. զձեզ, Տ. ըզքեզ գովէ, Բ. — 2. — թէ հուրն այրէ զհոգիս, Տ. զհոգիս, Բ. զհոգիդ, Ա. յերակ,

Տ. — անչէջ, Ա. որդուց, Տ. որթունք, Ա. Բնազիր, 2. — Ա. Զօպանեան, Հայ Էջեր, Փարիզ, 1912, էջ 32. Հմմտ. Բ. — Հայր. Ամս. 1935, Յւս. էջ 90, 1678-81ին գրուած Տաղարանէ մը.

Ա. 1. — յերեսէն, Բ. — 2. — ի տեսլենէն, 2.

Բ. 1. — աչքերն, 2. — 2. — Զինքըն ճօհար զէտ, 2.

Դ. 1. — ... հոգիքըն ի մարմնէ քակող, 2. հոգի, Բ.

Դ. 2. — ի վայր դնացի, Բ.

Ե. 2. — գոյն, 2. յերեսէն, Բ.

= 14 =

ԱՅԼ ԲԱՆՔ ՍԻՐՈՅ Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԷ

Ա.

Գէնայ բահար, այլի բահար, այլի կու տան սիրոյ խաբար,
Ծով ծով աչեր եւ լուս քընար, ունըն է կեռեր քան ըզկամար:

Բ.

Ճակատդ է լուս ու լուսնրկար, բոլոր լուսին շամս ու զամար,
Վարսերդ ոսկի թելէ քաշած, վերայ անծինդ իջեր հաւսար:

Գ.

Երեսըդ վառ է ծիրանի, վարդ ըռէհան ու նոնսփար,
Ծոցդ է բաղայ վարդով ի լի, մարգրիտ ատմունքդ ի շարէ շար:

Դ.

Քո ծայնդ անուշ քաղցրեղանակ, բերնէդ ի վայր թափի ջուհար,
Այդ քո պատկերդ է լուսնդէն, այլ արեգակըն լոյս չի տար:

Ե.

Մարմինդ քո ճոխ բուսեր չինար, ու ճօճ կու տայ քան զուռ դալար,
Այդ անյատակ ծովուդ նըման, գերիս ի մէջըն զարէղար:

Զ.

Հանցեղ նետով զիս խոցեցիր, որ այլ չունիմ բժշկարար,
Է՛ գեղեցիկ կերպիւ սուրաթ, որ է ստեղծուած նաչիս ու նիգար:

Է.

Նշդարենի ծառ ես ծաղկեր, պտուղ կու տաս մուշկ ու ամբար,
Բեհեզ հագեր ես ծիրանի, ծալքերդ ամէն մարգարտաշար:

Ը.

Քաղաք Խաթայ, Չին ու մաչին, ի Բուրսայու բերեալ պաշար,
Յայդ ճանապարհ որ կու քայլես, բուսեր շուշան եւ նունսփար:

Թ.

Կարմունջ կապեալ ես ապիկի, եւ գետ զինի ուրախարար,
Ով որ խըմէ ի քեզանէ, ուրախանայ սրբտով յօժար:

Ժ.

Արեկ իջնունք ի բաղչենին, ու քլբուլին էնենք նատար,
Որ ի քափուր վարդի սիրուն, ի շուռ կու գայ քան զխելադար:

ԺԱ.

Գարնանային ամիսն երբ գայ, հաւսար ծաղկի չորն ու դալար,
Ջրերի յորդոր գրնացք առնուն, ի լեռներուն թափին ի վայր:

Բնագիր. — Ս = էջ 269, Հմմտ. Տ. էջ 25, Ռ = Սուրխաթեան, Գր. Գոհար-
ներ, Ա. էջ 422, առնուած Կոստանեանցէն:
Ա. 2. — է կեռեր — կեռ էր, ՏՌ: Լու-
սին — լուսոյն, Ս: — 2. — ... վերայ
մարմնոյդ եկեալ, ՏՌ:
Դ. 1. — Երեսդ ի վառ ... նունսփար,
ՏՌ: — 2. — ... ատամունքդ շարէ շար:
Դ. 1. — ... թափուի, ՏՌ: — 2. —
Այդ քո մատունքդ եւ ... Ս:
Ե. 1. — Անձնդ ճօղ ... կու ճօճկու
տաս, Ս: ու ճօղ կու տայ, ՏՌ: — 2. —

Այդ անատակ ծովի, Ս: ... զարդ արար, ՏՌ:
Զ. — Չունի, Ս:
Է. 1. — ծաղկեալ, ՏՌ: — 2. — ...
ծամերդ ամէն եւ ոսկեւար, Ս:
Ը. 1. — բերած, ՏՌ: — 2. — բուսեր
— բուրեն, Ս: նունսփար, Ռ:
Թ. 1. — կապած ես ապակի, Ս: —
2. — ու, չունի Ս:
Ժ. 1. — Արեկ իջցուք ի մեր բաղ-
չայն, Ս: անենք, Տ: — 2. — սիրոյն, Տ:
... զեղ դիւահար, Ս: — Այս տունը չունի Ռ:
ԺԱ. — Չունի Ռ: — 2. — Կեռերդ
յորդոր ... Տ:

ԺԲ.

Մարդ որ սիրոյ կու հանդիպի, նա բան ըզկրակ լինի ի վառ,
Այլ ոչ աղօթք ի միտ կու գայ, ոչ Յայսմաւոր կարդայ եւ նառ:

ԺԳ.

Շրթթունքն շող է լուսեղէն, պըռկէն ի վայր թափի ջաւհար,
Ով որ մեղաց հաշակն առնու, այլ Աստուծոյ չի տար խաբար:

ԺԴ.

Սէրըն զԱդամ դրախտէն եհան, յերկիր ծրգեց արար շիւար,
Եւ սատանի ըզնա մատնեց, որ չարչարեց ամ վեց հազար:

ԺԵ.

Սէթայ որդիքն խառնակեց, որ ճրգնաւորք էին յօժար,
Զփողն ու զծնծղակն լըսեցին, ամէնն եկին լեռնէն ի վայր:

ԺԶ.

Կինն զՈվանէսըն զլխատեց, Հերովդէի պղծոյն համար,
Որ նա վառեալ էր ցանկութեամբ, փութով տարաւ զկամքն ի կատար:

ԺԷ.

Սէրըն հանէ զմարդն ի խելաց, որ այլ իսկի չըկայ խաբար,
Իմաստութիւնըն խափանի, եւ հանց դառնայ բան զդիւահար:

ԺԸ.

Կինըն քաղցրիկ զըրոյց ունի, բան զօծ քայլէ ւ առնէ գալար,
Զթոյնըն թափէ յանկարծակի, զմարդ զէտ ականատ բռնէ անհար:

ԺԹ.

Զունքն ծարրէ, զաչքն դեղէ, էնց ցեղ լինի բան զԲելիար,
Միշտ ըզպըռուկըն ծամըռտէ, զմարդիկ ծրգէ ի բարն ի վայր:

Ի.

Դու ըստեղծեր կինն ի կողէն, վասն Ադամայ սիրոյն համար,
Թէ ահեցէք եւ բազմացէք, եւ շրջեցէք լերին ւ ի քար:

ԻԱ.

Նեո սոյն սիրովըն բորբոքին, այս հողածին մարդիքըս չար
Որ հանապազ կու պոռնկին, երթան ի կեր որդանցն յօժար:

ԻԲ.

Թուլգուրանցին զբեզ կ'աղաչէ, թէ կնոջ սիրոյն մի՛ տիրանար,
Որ չը զրկիս դու ի լուսոյն, ւ այլ յԱստուծոյ չլինի բեզ հար:

(4)

Ն. ԵՊՍ. ԾՈՎԱԿԱՆ

ԺԲ. — Զունի Ռ: — 1. — կու լինի
վառ, Տ: — 2. — աղօթքն ի յուշք, Ս:

ԺԳ. 1. — Շրթթունքդ ... պըռնկնէդ
... ճուհար, ՏՌ: — 2. — զմեղացն ճա-
շակ ... յԱստուծոյ չի տայ, Ս:

ԺԴ. 1. — ... հանեց, ՏՌ: — 2. —
Եւ զնա մատնեաց սատանայի, որ չարչար-
եաց ... ՏՌ:

ԺԵ. 1. — Սէթայ որդիքն խառնակե-
ցան ... ՏՌ: — 2. — Զփող և ծնծղեակն
... ամէնքն, Տ:

ԺԶ. 1. — Հերովդիայ, ՏՌ: — 2. —
նա, չունին ՏՌ:

ԺԷ. 2. — հէնց, Ս:

ԺԸ. — Զունի Ռ: — 1. — ... զբուր
ունի, խաւթաւ ի հետ առնէ, Տ: — 2. —
Յանկարծ զթիւնքն ի մարդ թափէ, որպէս
զականատ ... Տ:

ԺԹ. — Զունի Ռ: — 1. — Յունքն
քաղէ, ... խենէշանայ քան ... Տ: — 2.
— ... զպոռնկն ծամաէ, ... կու ձգէ ... Տ:
Ի. — Զունի Ս:

ԻԱ. — Զունի Ս: — 1. — Նեո, թե-
րեւս պիտի ըլլար՝ Դեո:

ԻԲ. — Զունի Ռ: — 1. — զձեզ, Ս:
— 2. — ... որ զչրկիք յանձառ ... այլ, Տ: